

Tisdagen den 9 februari

Kl. 16.00

§ 1 Upplästes följande till kammaren inkomna ansökningar:

Till riksdagens kammare

Härmed anhåller jag om ledighet från riksdagsarbetet den 7 – 13 februari 1971 på grund av tjänsteresa utomlands.

Stockholm den 4 februari 1971

Krister Wickman

Till riksdagens kammare

Härmed begäres ledighet från riksdagsgörömål för deltagande i Nordiska rådets nittonde session i Köpenhamn för tiden 12 – 18 februari 1971 för fru andre vice talmannen Nettelbrandt

Herrar Adamsson

Antonsson

Bergman

Carlsson i Vikmanshyttan

Hammarberg

Helén

Hermansson i Stockholm

Hernelius

Holmberg

Johansson i Jönköping

Mellqvist

Mundebo

Nilsson i Tvärålund

Palm

Sundman

Johansson i Ljungby

Krönmark

Sellgren

fru Håvik

„ Lundblad

„ Nilsson i Kristianstad

„ Skantz

för tiden 12 – 16 februari 1971 för herr Arne Geijer i Stockholm samt
för tiden 15 – 17 februari för herrar Richardson och Norling.

Stockholm den 5 februari
Nordiska rådets svenska kansli
Gustaf Petrén

Kammaren biföll dessa ansökningar.

§ 2 Herr talmannen meddelade att herr *Larsson* i Lotorp enligt till kammaren inkommet läkarintyg vore sjukskriven under tiden den 10 februari tills vidare.

Herr *Larsson* i Lotorp beviljades erforderlig ledighet från riksdagsgöromålen.

§ 3 Föredrogs, men bordlades åter konstitutionsutskottets betänkanden nr 3–9 och civilt skottets betänkanden nr 1–3.

§ 4 Interpellation nr 42 ang. mantalsskrivningen av personer som är sysselsatta genom arbetsmarknadsverkets försorg

Ordet lämnades på begäran till

Herr BÖRJESSON i Falköping (c), som yttrade:

Herr talman! Enligt folkbokföringsförordningen gäller huvudregeln att man skall vara kyrkobokförd i den församling och på den fastighet där man är bosatt. Var och en skall vara mantalsskriven där han är kyrkobokförd på mantalsskrivningsdagen.

Från denna huvudregel finns i lagen en rad undantagsbestämmelser. I 13 § sägs att den som på grund av sina arbetsförhållanden tillbringar dygnsvilan på annan fastighet än den där hans familj är bosatt anses bosatt hos familjen om han regelbundet besöker den när hinder ej möter.

I 24 § stadgas att intagning på sjukvårdsanstalt inte ändrar den intagnes kyrkobokföring. Motsvarande gäller också för den som intagits i förbättrings-, fångvårds-, uppfostrings- eller arbetsanstalt. Villkorligt frigivna eller personer som överförts till öppen vård räknas i kyrkobokföringshänseende som om de vore intagna.

Tyvär är tvister i mantalsskrivningsfrågor relativt vanliga, vilket tyder på att lagen tillämpas oenhetligt och i vissa fall kan vara svår att tillämpa. Bl. a. har det i samband med placering på beredskapsarbetsplatser i AMS-regi förekommit tvister mellan den kommun där arbetsplatsen är belägen och arbetstagarens senaste vistelsekommun om var arbetstagaren skall vara mantalsskriven.

I vissa fall har arbetstagaren mantalsskrivits i den kommun där arbetsplatsen är belägen. Trots att kommunen motsatt sig detta har beslutet fastställts av länsstyrelse och kammarrätt. I andra, likartade fall har begäran om ändrad mantalsskrivningsort avstyrkts.

Den oklarhet som tycks råda om hur gällande regler skall tolkas har fått till konsekvens att vissa kommuner ställer sig tveksamma till att

fortsättningsvis ta emot AMS-arbetsplatser inom kommunen. En sådan utveckling skulle vara olycklig.

De personer som anställs vid AMS-arbetsplatser har eller har ofta haft ekonomiska besvär på grund av arbetslöshet eller fysiska eller sociala handikapp. Detta innebär givetvis att mantalsskrivningskommunen, som ytterst är ansvarig för att inte en kommunmedlem far illa, kan drabbas av utgifter för socialvård eller andra vårdkostnader.

Det måste vara mycket obchagligt för den person som blir föremål för en tvist mellan kommuner om var han rätteligen skall vara mantalsskriven. I de fall AMS-anställningen är ett led i en social rehabilitering måste en sådan tvist, som kan ge berörda personer föreställningen att de inte är önskvärda någonstans, i hög grad motverka alla rehabiliteringsförsök.

Med hänvisning till det anförda anhåller jag om kammarens medgivande att till herr finansministern få ställa följande fråga:

Är statsrådet beredd medverka till att klarhet skapas om vilka regler som skall tillämpas för mantalsskrivning av arbetskraft som är sysselsatt genom arbetsmarknadsverkets försorg, så att tvister mellan kommuner om dessa arbetstagares rätta mantalsskrivningsort kan undvikas i fortsättningen?

Denna anhållan bordlades.

§ 5 Interpellation nr 43 ang. fördelningen av kostnader för upprensning och underhåll av vattendrag

Ordet lämnades på begäran till

Herr LARSSON i Staffanstorp (c), som yttrade:

Herr talman! Den strukturomvandling som skett i dagens samhälle innebär helt ändrade förhållanden då det gäller utnyttjandet av våra vattendrag. Sedan gammalt har vattendragens huvudsakliga uppgift varit att reglera vattennivån och säkra dräneringen av de åkermarker som finns i närheten. Som en följd av detta har också kostnaderna för underhåll av vattendragen delats upp mellan markägarna i förhållande till den nytta var och en ansetts ha av vattendraget.

I dag har situationen beträffande vattendragens utnyttjande förändrats avsevärt. Vattendragen utnyttjas i allt högre grad som transportvägar för avloppsvatten från tätorter och industrier. Detta har lett till igenslamning och, då avloppsvattnet ofta är starkt näringsbemängt, även till ökad vegetation och igenväxning.

Den mycket starkt ökade vattenförbrukningen såväl i hushåll som i industrin har på ett påtagligt sätt stört den balans som tidigare fanns i våra vattendrag. Den höga fosfat- och föroreningshalten i avloppsvattnet resulterar som nämnts i en betydande igenväxning, med försämrade avrinningsförhållanden och översvämningar som följd.

Den upprensning av vattendragen som är nödvändig för att de skall fylla sin dräneringsfunktion är dyrbar, och svårigheter att företaga upprenningsåtgärder i erforderlig omfattning har blivit följden. Det

måste anses orimligt att kostnaderna för upprensning av vattendrag skall belasta jordbruket även till de delar som föranletts av tätorternas och industriernas utsläpp. Särskilt hårt drabbas låglänta, tätbefolkade slättbygder. Då det gäller de negativa konsekvenserna av nuvarande förhållanden kan jag som uppmärksammade exempel från mitt eget län nämna slättbygdsvattendragen Vegeån och Segeån. Dessa synpunkter har särskilt poängterats i en skrivelse från lantbruksnämnden i Malmöhus län till kungl. lantbruksstyrelsen.

För att klara underhållet av vattendragen händer det ofta att småbruk belastas med årliga avgifter på flera hundra kronor medan stora fabriksanläggningar kommer undan med ett par tiotus. En förutsättning för att rättvisare kostnadsfördelning skall komma till stånd är att metoder utarbetas som möjliggör en bedömning av hur kostnaderna skäligen bör fördelas mellan markägare, kommuner och industrier som drar nytta av vattendragen.

Med hänvisning till det som anförts anhåller jag om kammarens medgivande att till herr jordbruksministern få ställa följande frågor:

Finns det inom ramen för nuvarande lagstiftning möjligheter att få till stånd en mera rättvis fördelning av kostnaderna för upprensning och underhåll av vattendrag där förutom markägarna även tätorter och industriföretag är intressenter?

Är statsrådet beredd medverka till att metoder utarbetas som möjliggör en bedömning av hur nämnda kostnader skäligen bör fördelas mellan intressenterna?

Denna anhållan bordlades.

§ 6 Interpellation nr 44 ang. giftorätten i pensionsförsäkring

Ordet lämnades på begäran till

Herr WINBERG (m), som yttrade:

Herr talman! Frågan om beskattningen av efterlevande makes pensionsförsäkring har varit aktuell vid olika tillfällen. Avlider försäkringstagares make anses rätten till försäkringen ingå i giftorättsgodset, om försäkringen inte är försäkringstagarens enskilda egendom. Oberoende av om förmänstagare finns eller om något försäkringsbelopp utfallit, behandlas sålunda hälften av försäkringsvärdet som arvfallen egendom. I de fall bröstarvingar ej finns, kan försäkringstagaren själv bli arvsskattskyldig för halva värdet av sin egen försäkring.

Kapitalkatteberedningen, som behandlade hithörande spörsmål, påpekade att den beskattning som här sker har starkt kritiserats i skilda sammanhang. Beredningen fann för egen del att "en beskattning av efterlevandes egen pensionsförsäkring synes uppenbart oskälig" och framhöll att problemet borde lösas genom en ändring i giftermålsbalken innebärande att efterlevande makes pensionsförsäkring inte skulle ingå i giftorättsgodset.

I propositionen 71 år 1970 (s. 120) uttalar chefen för finansdepartementet angående frågan om den efterlevande makens pensionsförsäkring

att det bör undersökas om en lösning kan ske genom ändring i giftermålsbalken. Med anledning av dessa pensionsförsäkringars mycket stora försörjningsvärde är en reform av den innebörd som kapitalskatteberedningen antydde i hög grad angelägen.

Med stöd av det anförda hemställer jag om kammarens tillstånd att till herr justitieministern få ställa följande fråga:

Är herr statsrådet beredd att till årets vårriksdag framlägga förslag om ändring i giftermålsbalken av innebörd att efterlevande makes pensionsförsäkring inte skall ingå i giftorättsgodset?

Denna anhållan bordlades.

§ 7 Anmälades och bordlades Kungl. Maj:ts propositioner:

Nr 12 med förslag till bostadsrättslag, m. m.

Nr 14 med förslag till lag om skatterätt och länsrätt, m. m.

§ 8 Anmälades och bordlades fullmäktiges i riksbanken förslag om dispositionen av riksbankens vinstmedel för år 1970.

§ 9 Anmälades och bordlades följande motioner:

Nr 1201 av herrar *Boo* och *Jonasson*

Nr 1202 av herr *Börjesson* i Falköping *m. fl.*

Nr 1203 av herr *Fågelsbo*

Nr 1204 av herr *Nordgren m. fl.*

Nr 1205 av herr *Oskarson m. fl.*

Nr 1206 av herr *Schött*

Nr 1207 av herr *Sjöholm m. fl.*

avlämnade i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10 med förslag till skattebrottslag, m. m.

§ 10 Kammaren åtskildes kl. 16.04.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert